

Patekar, J. (2013). Pogled na ovladavanje redom riječi u engleskome jeziku. U J. Vučo i O. Durbaba (ur.), *Filološka istraživanja danas: Jezik i obrazovanje II* (str. 387 – 397). Beograd: Sveučilište u Beogradu.

Jakob Patekar

Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

POGLED NA OVLADAVANJE REDOM RIJEČI U ENGLSKOME JEZIKU

U ovome se radu propituje međujezični utjecaj reda riječi u hrvatskome jeziku na ovladavanje engleskim kao stranim jezikom. Naime u hrvatskome je jeziku red riječi u rečenici prilično slobodan, a u engleskome je relativno fiksiran. Riječ je dakle o jednoj od razlika koja bi govornicima hrvatskoga jezika mogla predstavljati izazov pri ovladavanju engleskim jezikom. U radu se stoga na temelju opisa reda riječi u dvama jezicima promišlja o mogućem negativnom transferu iz hrvatskoga jezika u engleski, a u zaključnome se dijelu izvode implikacije za poučavanje gramatike.

Ključne riječi: red riječi u rečenici, analitički i sintetički jezici, međujezični utjecaj, negativni jezični transfer, poučavanje gramatike

Uvod

Hrvatski se jezik od engleskoga razlikuje na nekoliko razina koje govornicima hrvatskoga mogu predstavljati izazove pri ovladavanju engleskim jezikom. Na prvi je pogled najuočljivija, dakako, razlika u pravopisu. Hrvatski je pravopis fonološki odnosno morfonološki (Anić i Silić 2001; Babić, Finka i Moguš 2004), a engleski je korijenski (Crystal 2005; Greenbaum 1996) pa se riječi veoma rijetko pišu onako kako se izgovaraju. Nadalje, hrvatski je tzv. *pro-drop* jezik, a engleski tzv. *non-pro-drop* jezik, što pojednostavljeno znači da je u hrvatskome moguće ispustiti zamjenicu jer će njezinu funkciju u rečenici preuzeti glagol. Činjenica da glagol (predikat) u hrvatskome jeziku može kazati i tko je subjekt dovodi nas do razlike između sintetičkih (fleksivno bogatih) jezika poput hrvatskoga i analitičkih (fleksivno siromašnih) poput engleskoga, a time i bliže temi ovoga rada. Naime, u odnosu hrvatskoga i engleskoga jezika fenomen reda riječi u rečenici (red kojim se elementi javljaju u rečenici) proizlazi iz razlike u fleksivnome bogatstvu odnosno siromaštvu spomenutih jezika.

Kao što će se pokazati u nastavku ovoga rada, upravo iz te razlike proizlazi drukčija funkcija reda riječi u tim jezicima, a time i različit raspon sintaktičke slobode koju riječi imaju u hrvatskome i engleskome jeziku. S obzirom na to da je red riječi u hrvatskome jeziku prilično slobodan (Barić et al. 1979; Katičić 1986), a u engleskome relativno fiksiran (Quirk et al. 1985), posebno kada je riječ o jednostavnim izjavnim rečenicama, zanimljivo je razmotriti javlja li se negativan jezični transfer iz hrvatskoga jezika u engleski. Iz toga se razloga u ovome radu opisuje fenomen reda riječi u dvama jezicima, promišlja mogući međujezični utjecaj te iznose implikacije za poučavanje gramatike.

Red riječi u hrvatskome jeziku

Kao što je spomenuto, u hrvatskome je jeziku red riječi u rečenici prilično slobodan, a služi „izražavanju stilskih tančina“ (Katičić 1986: 492). Dakle nije riječ o sintaktičkome kaosu u kojemu je sve bezrazložno dopušteno već o svrsishodnome izboru koji ovisi ne samo o stilu izražavanja nego i o kontekstu. Razlikuje se tako u hrvatskome jeziku stilski neobilježen red riječi u rečenici od stilski obilježenoga (Barić et al. 1979). Stoga „pri pomnu izražavanju treba paziti na red riječi, da bude neutralan gdje se želi da bude neutralan, a obilježen kada se što želi obilježiti“ (Katičić 1986: 492).

Neobilježen ili neutralan red riječ podliježe temeljnomu pravilu da tema (subjekt) dolazi prva, a rema (predikat s priložnim oznakama) druga (ibidem). U takvome su redu riječi sve riječi ili skupine riječi „jednako važne i nijedna nije posebno istaknuta“ (Barić et al. 1979: 453). Stilski neobilježen poredak u jednostavnoj rečenici jest onaj u kojemu se subjekt nalazi na prvome mjestu, a slijedi ga predikat nakon kojega pak dolazi objekt (Barić et al. 1979), npr. (S) *Maja* (P) *voli* (O) *cvijeće*. U hrvatskome jeziku isto se značenje može prenijeti putem pet rečenica u kojima se red riječi smatra obilježenim:

Maja cvijeće voli. (SOP)

Voli Maja cvijeće. (PSO)

Voli cvijeće Maja. (POS)

Cvijeće Maja voli. (OSP)

Cvijeće voli Maja. (OPS)

U govoru bi isticanje obilježenim redom riječi bilo popraćeno i posebnom intonacijom (Katičić, 1986).

Jasno je da s većim brojem riječi u rečenici dolazi i veći broj mogućih kombinacija. Kitic (2000; prema Popović 1931 i Lalević 1962) navodi da u rečenici s četiri riječi možemo

govoriti o 24 moguće rečenice, s pet riječi o 120, a sa šest riječi o čak 720 mogućih rečenica. Usto, što je više riječi „to je manje osjetljiva razlika između obilježenoga i neobilježenoga reda riječi jer je u takvu slučaju i više povoda da se obilježenim redom riječi upozori na neke od njih, razbije monotonija nizanja, izbjegnu neugodna ponavljanja i slično.“ (Katičić 1986: 493).

O obveznom redu riječi u hrvatskome jeziku, bez obzira je li riječ o stilski obilježenim ili neobilježenim rečenicama i bez obzira je li riječ o jednostavnim ili složenim rečenicama, možemo govoriti kada razmatramo namještanje enklitika i proklitika. I dok Katičićeva gramatika (1986) i gramatika Barić et al. (1979) enklitike preskriptivno smještaju iza prve naglašene riječi, npr. „*Od toga je doba mnogo vode proteklo.*“, Silić i Pranjković (2007) deskriptivno prepoznaju da će klitike podlijegati ritmomelodijskim zakonitostima u pisanome jeziku, a logičkim zakonitostima u govorenome jeziku. Katičić (1986: 497) u potonjemu slučaju govori o „supstandardnome razgovornom izražavanju“.

Govornici hrvatskoga jezika uživaju veliku sintaktičku slobodu te jednostavnu rečenicu od tri elementa mogu oblikovati na šest različitih načina zadržavajući značenje ali mijenjajući stil, odnosno ističući određeni element. Razlog tomu je što je hrvatski sintetički jezik u kojemu same riječi nose gramatički teret, ostavljajući tako redu riječi pragmatičku funkciju. Koliko je drukčija funkcija reda riječi u engleskome jeziku, opisat će se u sljedećem dijelu.

Red riječi u engleskome jeziku

U engleskome je jeziku na razini jednostavne izjavne rečenice red riječi veoma ograničen. Usporedimo li mogućnosti sintaktičke kreativnosti dvaju jezika, a na temelju već spomenutoga primjera, razlika je očigledna:

Maja voli cvijeće. (SPO) : *Maja likes flowers.* (SVO)

Maja cvijeće voli. (SOP) : **Maja flowers likes.* (SOV)

Voli Maja cvijeće. (PSO) : **Likes Maja flowers.* (VSO)

Voli cvijeće Maja. (POS) : **Likes flowers Maja.* (VOS)

Cvijeće Maja voli. (OSP) : **Flowers Maja likes.* (OSV)

Cvijeće voli Maja. (OPS) : **Flowers likes Maja.* (OVS)

Dakle hrvatski jezik dopušta šest kombinacija triju elemenata za izricanje jednoga značenja. U engleskome je jeziku gramatički ispravna samo jedna rečenica, ona u kojoj se na prvome mjestu nalazi subjekt, a slijede ga predikat i konačno objekt. Kao i u hrvatskome taj se red u engleskome jeziku smatra neobilježenim. Stilski obilježen red riječi pak dopušta

stavljanje objekta ispred subjekta i predikata, što se naziva engl. *fronting*, npr. (O) *Football* (S) *she* (V) *loves, it's cheering she can't stand*. Pored toga, za isticanje rečeničnih elemenata u engleskome jeziku koriste se i pasivne konstrukcije i tzv. rascijepljene rečenice (engl. *cleft sentences*). Iz toga se razloga red riječi u engleskome jeziku, a pogotovo uzmemo li u obzir složene rečenice koje sadrže više elemenata, naziva „relativno fiksiranim“ (Quirk et al. 1985: 51; istaknuo J. P.). Usto, što je element dalji od glagola to je slobodniji, što naročito vrijedi za priloge (ibidem), npr.

My sister sometimes picks red flowers.

Sometimes, my sister picks red flowers.

My sister picks red flowers sometimes.

Ono što je zanimljivo jest da engleski jezik nije uvijek imao fiksiran red riječi. Naime staroengleski je jezik imao slobodniji red riječ jer je bio fleksivan, a nastavke je počeo gubiti u 11. i 12. stoljeću (Crystal 2005). Najvjerojatnije objašnjenje jest da je govornicima zbog prebacivanja naglaska na prvi slog postajalo sve teže čuti nastavke. S obzirom na to da riječi više nisu mogle iskazivati gramatičke odnose u rečenici, taj je zadatak na sebe morao preuzeti red riječi (ibidem).

Govornicima je engleskoga jezika red riječi izrazito snažan signal (engl. *cue*) za razumijevanje odnosa između riječi u rečenici. Mijenjanjem reda riječi u engleskome jeziku mijenja se i značenje rečenice te nije svejedno piše li, primjerice, „*Heathcliff proposed to Cathy.*“ ili „*Cathy proposed to Heathcliff.*“ S obzirom na važnost koju red riječi ima za razumijevanje rečenica u engleskome jeziku zanimljivo je u ovome trenutku osvrnuti se na dob u kojoj djeca kao izvorni govornici ovladaju tim fenomenom.

Smatra se da djeca osnovni red riječi usvoje između druge i treće godine života (Singleton i Ryan 2004), a do četvrte ovladaju središnjim strukturama sintakse engleskoga jezika (Cattel 2007). Trogodišnje će dijete tako bilo koji slijed *imenica – glagol – imenica* tumačiti kao slijed *subjekt + predikat + objekt* (Bever u Singleton i Ryan 2004). Iz toga razloga djeca i do pete godine života mogu krivo tumačiti pasivne konstrukcije i rascijepljene rečenice. Zanimljivo je da rezultati nekih istraživanja (npr. Hirsch-Pasek i Golinkoff u Singleton i Ryan 2004) pokazuju da djeca razumiju red riječi i prije druge godine kada počnu proizvoditi tročlane i višečlane iskaze. Tako, primjerice, iskazi „*baby kiss*“ i „*kiss baby*“ 18-mjesečnomu djetetu imaju različita značenja (Lightbown i Spada 2006).

Iz dosad napisanoga razvidno je da red riječi ima različitu funkciju u dvama jezicima – u hrvatskome ima pragmatičku, a u engleskome jeziku gramatičku funkciju. Razumljivo je

stoga zapitati se postoji li međujezični utjecaj, odnosno, dolazi li do transfera sintaktičkoga obrasca iz hrvatskoga jezika u engleski.

Međujezični utjecaj

Međujezični utjecaj (engl. *cross-linguistic influence*) naziv je koji je (uglavnom) zamijenio pojam jezičnoga transfera, a taj utjecaj može biti pozitivan ili negativan. U prvome slučaju obilježja materinskoga jezika olakšavaju učenje stranoga, dok u drugome slučaju ona učenje otežavaju. S obzirom na to da je red riječi u hrvatskome jeziku prilično slobodan, a u engleskome relativno fiksiran, opravdano je pretpostaviti da će doći do negativnoga utjecaja J1. Otežavajuća okolnost svakako je nedostatak tzv. negativnih dokaza (Gass i Selinker 2008). Naime izvorni govornik engleskoga jezika koji uči hrvatski ima u unosu mnogo pozitivnih dokaza da je red riječi u hrvatskome slobodan: slušajući i čitajući tekstove govornik engleskoga shvaća da se može „poigrati“ redom riječi (pazeći pritom na sklonidbu i sprezanje). No izvorni govornik hrvatskoga jezika koji uči engleski nalazi se u nepovoljnijemu položaju. Slušajući i čitajući tekstove nailazi na jednu mogućnost (obrazac SPO), a nedostatak drugih mogućnosti u unosu može značiti ili da one ne postoje ili da slučajno nisu zamijećene. Iz toga je razloga nužna prisutnost negativnih dokaza, poput povratne informacije učitelja. Na temelju navedenoga možemo pretpostaviti da će prijenos tzv. sintaktičkoga naglaska (MacWhinney 2008) biti veći problem za govornike hrvatskoga jezika koji uče engleski negoli obratno. Ovdje je važno napomenuti da istraživanja (u Nicholas i Lightbown 2008) pokazuju da jezični transfer nije nužno opći mehanizam nego specifični resurs koji govornici koriste kada se nađu pred izazovom. Materinski je jezik dakle sigurnosna mreža koja čuva govornike u zahtjevnim komunikacijskim situacijama u kojima nisu spremni sudjelovati koristeći (samo) strani jezik.

Razlika između hrvatskoga i engleskoga jezika, a koja tiče se fenomena reda riječi, jest korištenje različitih signala za identifikaciju subjekta u rečenici. U hrvatskome, subjekt se slaže s predikatom u licu, broju i rodu (Silić i Pranjković 2005) te je stoga, bez obzira na kojemu se mjestu nalazio, subjekt lako odrediti. U engleskome, glavni je signal predglagolski položaj (engl. *preverbal positioning*) (MacWhinney 2008). Snaga signala za identifikaciju subjekta istraživana je unutar natjecateljskoga modela (engl. *competition model*) čiji naziv opisuje natjecanje signala iz dvaju jezika, iz materinskoga i onoga kojime se ovladava, a rezultat je usklađivanje obrazaca i veza između oblika i funkcija iz J1 s onima u J2, odnosno stvaranje novih obrazaca i veza. Na temelju istraživanja unutar natjecateljskoga modela

možemo zaključiti da unatoč težnji korištenja značenjski, a ne gramatički orijentiranih strategija, (mlađi) učenici stranoga jezika ipak prvo traže signale koji su dominantni u njihovom materinskome jeziku (Gass i Selinker 2008). Ako se izbor signala pokaže pogrešnim, učenik traži nove signale te je njegov glavni zadatak otkriti najpouzdanije signale za pravilno tumačenje unosa.

Pretpostavka iznesena u ovome poglavlju, da će govornicima hrvatskoga jezika fiksiran red riječ u engleskome jeziku predstavljati problem u ovladavanju tim jezikom, potvrđena je u istraživanjima unutar monumentalnoga Zagrebačkog kontrastivnog projekta engleskoga i hrvatskoga ili srpskoga jezika (u Kitic 2000), kao i u novijim istraživanjima (ibidem), a za govornike drugih jezika koji uče engleski potvrdu prijenosa sintaktičkoga naglaska nalazimo u velikome broju istraživanja unutar natjecateljskoga modela (u MacWhinney 2008).

Ono što je posebno zanimalo autora ovoga rada jest jesu li učenici rane školske dobi (do dvanaeste godine života), a s obzirom na to da se gramatika u toj dobi ne poučava eksplicitno (v. *Nastavni plan i program za osnovnu školu 2006*), svjesni da u engleskome jeziku red riječi u jednostavnim izjavnim rečenicama dopušta jedino obrazac SPO. S tim je ciljem u rujnu 2010. provedeno istraživanje na uzorku od 41 učenika od 11 do 12 godina starosti koji su u to vrijeme započinjali peti i šesti razred osnovne škole, a engleski su učili od prvoga razreda. Svjesnost o fiksiranosti reda riječi u engleskome jeziku ispitana je zadatkom prevođenja s hrvatskoga jezika na engleski. Cilj je dakle bio vidjeti hoće li se učenici povesti za materinskim jezikom i preslikati sintaktički obrazac odnosno hoće li rečenice prevesti uvažavajući isključivo red riječi u hrvatskome jeziku. Učenici su na engleski jezik preveli sljedećih šest rečenica (svaka od koje je predstavljala jedan obrazac):

Piše zadaću Lana. (POS)

Slavko auto čisti. (SOP)

Kuha Ivan ručak. (PSO)

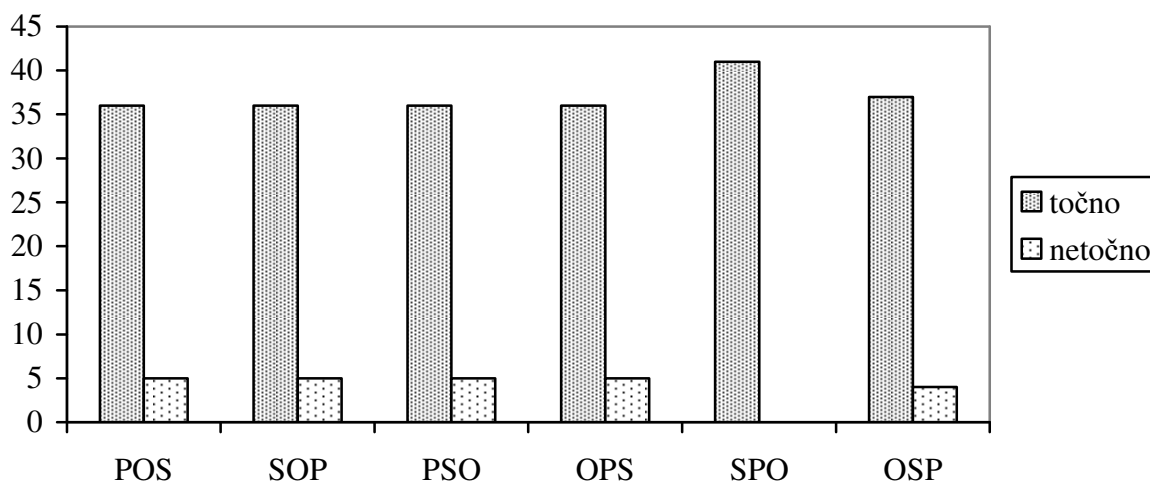
Glazbu sluša Sanja. (OPS)

Maja gleda televiziju. (SPO)

Nogomet Mateo igra. (OSP)

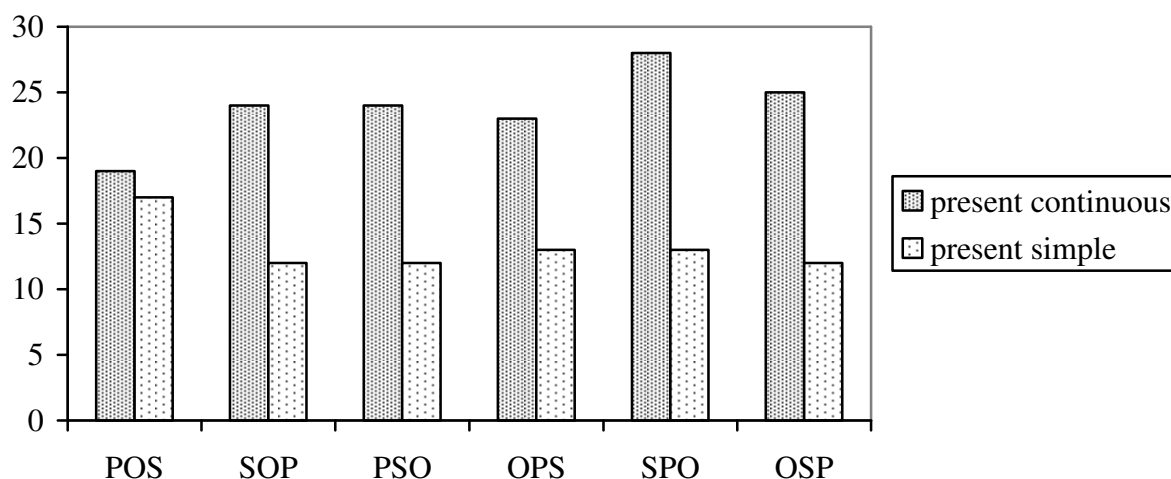
Kao što se može iščitati iz Grafikona 1., čini se da je većina učenika svjesna fiksiranosti reda riječi u engleskome jeziku s obzirom na to da je samo petero (istih) učenika rečenice krivo prevelo preslikavajući sintaktički obrazac iz materinskoga jezika. To je saznanje u skladu s rezultatima prijašnjega istraživanja (Patekar 2010) provedenoga na učenicima još

mlađe dobi koji su na razini razumijevanja prepoznali da engleski jezik ne dopušta jednaku slobodu reda riječi kao hrvatski jezik.

Grafikon 1. Broj učenika koji su rečenice preveli točno – netočno

S obzirom na to da je jedina uputa djeci bila da rečenice prevedu tako da budu točne na engleskome jeziku, zanimljivo je vidjeti za koje su se glagolsko vrijeme učenici opredijelili pri prevođenju (Grafikon 2.). Većina je djece rečenice prevodila u *present continuousu*, a zanimljivo je da su u tome bili poprilično točni jer nisu zaboravljali pomoćni glagol *is*. Nasuprot tome, većina djece koja je rečenice prevodila koristeći *present simple* zaboravljala je nastavak *-s* za treće lice jednine. Valja napomenuti da ta greška nije uzeta u obzir pri odlučivanju o tome je li rečenica prevedena točno ili netočno. U kontekstu je ovoga istraživanja za pojam točnosti bitna sintaksa, a ne morfologija.

Grafikon 2. Broj učenika prema glagolskome vremenu korištenom u prijevodu

Vrijedi istaknuti i da je najveći broj ispitanika upotrijebio ispravno glagolsko vrijeme (*present continuous*) upravo u prijevodu rečenice s neobilježenim redoslijedom riječi (SPO). Taj rezultat upućuje na mogućnost da su učenici točniji kada je u unosu ono što im je poznato, odnosno čemu se najviše izloženi, a to je, i u hrvatskome i u engleskome jeziku, obrazac SPO.

Jesu li navedeni rezultati dokaz da učenici razvijaju implicitnu gramatiku engleskoga jezika? Je li moguće da su učenici tijekom godina učenja zapazili da u engleskome postoji samo jedan obrazac? Ono što je sigurno jest da je većina učenika svjesna da engleski jezik, za razliku od hrvatskoga jezika, ne dopušta jednaku slobodu reda riječi u rečenici. Svakako su potrebna daljnja istraživanja na većemu broju učenika i na učenicima širega dobnog raspona, kao i istraživanja koja će ovladavanje redom riječi ispitivati i na razini razumijevanja i na razini produkcije. Dotad, činjenicom možemo smatrati da će fiksiran red riječi u engleskome jeziku ipak predstavljati izazov govornicima hrvatskoga koji engleski uče kao strani jezik. Taj će izazov postajati veći kako se djecu kroz obrazovanje izlaže sve složenijim strukturama u oba jezika, a od djece se zahtijeva ne samo razumijevanje nego i produkcija takvih struktura (u oba jezika). Konačno, imaju li ova saznanja implikacije za poučavanje gramatike, točnije fenomena reda riječi, u ranoj školskoj dobi?

Implikacije za poučavanje gramatike

S komunikacijskim pristupom poučavanju stranih jezika poučavanje gramatike, pogotovo na eksplicitan način, palo je u drugi plan, a katkad i potpuno iščezlo. Bila je to razumljiva reakcija na gramatičko-prijevodnu metodu, no danas se zna da se bez gramatike ne može razviti kompetencija u stranome jeziku. Stoga je eksplicitni pristup (učenje pravila

napamet, korištenje zahtjevnoga metajezika, dril) zamijenio tzv. implicitni pristup, pogotovo kada su u pitanju učenici rane školske dobi. U Hrvatskoj i Europi ključan je doprinos razumijevanju i razvoju metodike poučavanja stranoga jezika u ranoj školskoj dobi dao Projekt ranoga učenja stranih jezika (v. Vilke i Vrhovac 1993, 1995; Vrhovac 2001). Iste zaključke iz toga projekta pronalazimo i u ključnim metodičkim priručnicima (npr. Cameron 2001; Pinter 2006) u kojima se, kada je riječ o poučavanju gramatike, jednoglasno zagovara poticanje dječje znatiželje, razgovaranje o sličnostima i razlikama u dvama jezicima, postepeno uvođenje metajezika (koje slijedi razvoj u J1), te osjetljivost učitelja na prilike za poučavanje gramatike. Potonji prijedlog odražava stajalište da je gramatiku u ranoj školskoj dobi bolje poučavati u trenucima kada je djeca sama otkriju, odnosno kada u unosu pronadu gramatičke elemente koje ne razumiju, a koji su bitni za razumijevanje značenja. Dakle ne postoji razlog da se poučavanju reda riječi pristupi drukčije negoli u skladu s navedenim preporukama, od razvojno primjerenoga osvještavanja razlika u ranoj školskoj dobi do kontrastivnoga pristupa u srednjoj školi.

Zaključak

U radu je pokazano da red riječi u rečenici ima različitu funkciju u dvama jezicima: u hrvatskome ima pragmatičku, a u engleskome jeziku gramatičku funkciju. Razumljivo je stoga da pri učenju engleskoga može doći do negativnoga transfera iz hrvatskoga jezika. S obzirom na to da je red riječi u rečenici kategorija koja učenicima predstavlja velik izazov (Filipović u Kitić 2000) bilo bi neodgovorno usvajanje te kategorije prepustiti implicitnomu poučavanju. Stoga bi se poučavanje reda riječi u osnovnoj školi trebalo temeljiti na osvještavanju razlika, a u srednjoj školi na kontrastivnome pristupu.

Literatura

- Anić, V. i Silić, J. (2001): *Pravopis hrvatskoga jezika*. Zagreb, Novi Liber i Školska knjiga.
- Babić, S., Finka, B. i Moguš, M. (2004): *Hrvatski pravopis*. Zagreb, Školska knjiga.
- Barić, E. et al. (1979): *Priručna gramatika hrvatskoga književnog jezika*. Zagreb, Školska knjiga.
- Cameron, L. (2001): *Teaching languages to young learners*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Cattell, R. (2007): *Children's language: consensus and controversy*. London, Continuum.

- Crystal, D. (2005): *The Cambridge encyclopedia of the English language*. Cambridge, Cambridge University Press.
- Gass, S. M. i Selinker, L. (2008): *Second language acquisition: an introductory course*. New York, Routledge.
- Greenbaum, S. (1996): *The Oxford English grammar*. Oxford, Oxford University Press.
- Katičić, R. (1986): *Sintaksa hrvatskoga književnoga jezika – nacrt za gramatiku*. Zagreb, Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti i Globus.
- Kitic, S. (2000): *Komparativna studija usvojenosti reda reči u engleskom jeziku kod srpskih i mađarskih učenika*. Preuzeto 10. listopada 2009. s <http://e-lib.rss.cz>
- Lightbown, P. M. i Spada, N. (2006): *How languages are learned*. Oxford, Oxford University Press.
- MacWhinney, B. (2008): *A unified model*. U: Robinson, P., Ellis, N. C. (ur.), *Handbook of cognitive linguistics and second language acquisition*: New York, Routledge, 341 – 371.
- Nastavni plan i program za osnovnu školu*. (2006): Zagreb, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Nicholas, H. i Lightbown, P. M. (2008): *Defining child second language acquisition, defining roles for L2 instruction*. U: Philp, J., Oliver, R., Mackey, A. (ur.), *Second language acquisition and the young learner. Child's play?: Philadelphia, John Benjamins Publishing Company, 27 – 51*.
- Patekar, J. (2010): *Kids and structure: what young learners know about word order in English*. Izlaganje na međunarodnoj konferenciji HUPE-a.
- Pinter, A. (2006): *Teaching young language learners*. Oxford, Oxford University Press.
- Quirk, R. et al. (1985): *A comprehensive grammar of the English language*. New York, Longman.
- Silić, J. i Pranjković, I. (2007): *Gramatika hrvatskoga jezika za gimnazije i visoka učilišta*. Zagreb, Školska knjiga.
- Singleton, D. i Ryan, L. (2004): *Language acquisition: the age factor*. Clevedon, Multilingual Matters.
- Vilke, M. i Vrhovac, Y. (ur.) (1995): *Children and foreign languages II*. Zagreb, Filozofski fakultet.
- Vilke, M. i Vrhovac, Y. (ur.) (1993): *Children and foreign languages I*. Zagreb, Filozofski fakultet.
- Vrhovac, Y. (ur.) (2001): *Children and foreign languages III*. Zagreb, Filozofski fakultet.

Jakob Patekar

A Look at Word Order Acquisition in English

Summary

The paper discusses the cross-linguistic influence of Croatian on English in regard to word order acquisition. Whereas word order in Croatian is relatively free, it is relatively fixed in English. Therefore, word order acquisition may prove to be a challenge for speakers of Croatian learning English as a foreign language. Based on the description of word order in the two languages the paper examines the possibility of negative transfer from Croatian into English. The author also refers to the results of his own research on word order acquisition in young learners of English. The results of the author's research show that young learners are aware that word order in English is different than word order in Croatian and that they therefore cannot simply transfer the syntactic pattern of their native language when translating into English. The final part of the paper considers implications for teaching grammar.